

Programma

Vorming en Toerusting

Exodus gemeente

Middelharnis/Sommelsdijk

Seizoen 2019 - 2020

'Eert in elkander God'

Annemiek Schrijver (naar Augustinus)

DE
verwondering

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Filmavonden	6
Poëzie en muziek	7
Esther	8
Wandelen	9
Johannes Passion	10
Annemiek Schrijver	12
Dagtocht naar Museum Krona in Uden	13
Dagtocht naar Joods Antwerpen	14
Synodevoorzitter ds. Saskia van Meggelen	15
Open synagogedienst	16
Exposities	18
Overzicht	19

Taakgroep Vorming en Toerusting

Onze kerk is zich bewust om naast de kerkdiensten op zondag haar gemeenteleden toe te rusten in het leven van alledag.

In doel en missie van onze Exoduskerk wordt dat ook uitgesproken.

Het gedachtegoed van de Kerk uit te dragen in de wereld om je heen.

Om “leren” in onze gemeente te bevorderen heeft de kerkenraad een aantal jaren geleden de taakgroep Vorming & Toerusting in het leven geroepen. Het gaat om leren als een praktisch gebeuren. Niet het leren-om-te-weten, maar leren-om-te-doen. Samen woorden wikken en wegen tot je ontdekt wat ze actueel te zeggen hebben. Samen de vraag stellen voor welke keuzes je staat in de wereld waarin je leeft.

Ontmoeten - ontdekken - ontwikkelen.

Voorwoord

Met gepaste trots presenteren wij het programma van de Commissie Vorming & Toerusting van de Exoduserk van Middelharnis – Sommeldijk. Het is voor het eerst dat we met zo'n mooi boek komen, na alle vouwfolders van de afgelopen jaren.

Die gevouwen A4-tjes konden echt niet meer. Niet zozeer omdat het er een beetje onbelangrijk uitzag, maar met name omdat het aantal activiteiten binnen de gemeente zo enorm is uitgebreid. Het past gewoon niet meer op een A4-tje!

Blader er maar rustig doorheen, en bepaal je keuze. Of kies gewoon niet, en bezoek al onze avonden. Alles is gratis toegankelijk, met het verzoek tot een bijdrage bij enkele van deze avonden. En ja, als je meegaat met de bus naar Antwerpen (zie pag. 16), kost dat geld, maar dat snapt iedereen wel, hopen we.

Voor elk wat wils, zou je kunnen zeggen. Het varieert van een serie avonden met klassieke bijbelstudie tot een paar 'bioscoopavonden' met een speciaal karakter.

Er komen twee bijzondere vrouwen langs: Annemiek Schrijver, tv-maker, en ds. Saskia van Meggelen, de voorzitter van onze landelijke kerk. Rinus Verhage, dirigent van Laudando, is van de partij op de laatste avond van de korte serie over de Johannes Passion, en we hebben natuurlijk onze eigen predikant, ds. Jan de Visser, die een groot aantal avonden voor zijn rekening zal nemen.

Al met al: gepaste trots.

We hopen heel veel gemeenteleden te ontmoeten in het rijke programma voor het komende seizoen.

1. Series

In dit jaarprogramma zijn enkele avonden opgenomen met dezelfde thematiek: series dus. Drie of soms vier avonden over hetzelfde onderwerp. Soms is het een cursus, soms zijn het vier verschillende avonden, soms weer anders, maar in de onderstaande gevallen is er dus sprake van avonden die bij elkaar horen.

1. Filmavonden

Al een paar jaar verzorgt de commissie filmavonden. Dat is in de loop van de tijd iets meer geworden dan je op het eerste gezicht zou denken. Je denkt: 'je kijkt een film en je gaat weer', maar zo is dat niet helemaal. De commissie selecteert steeds een film met diepgang, een film waar je nog lang over kunt napraten. Meestal wordt kort van tevoren aangekondigd welke film het gaat worden. Dat kunnen en mogen we niet al te weids publiceren, omdat we dan aangezien worden voor een bioscoop, en dan moeten er allerlei rechten betaald worden – veel te duur.

De films worden ingeleid door één van de commissieleden. Die vertelt dan natuurlijk niet de plot, maar wel de boodschap of de kern van de film. Vaak kiezen we films van grote regisseurs, zodat we ook iets kunnen zeggen over het werk van de betreffende regisseur, en over de relatie met ander werk.

We besluiten de avond wel altijd met een hapje en een drankje, zodat er inderdaad gelegenheid is om door te praten over de film. En helemaal aan het einde is er natuurlijk de filmpot, waarin een bijdrage gestopt kan worden die het werk van de commissie verder mogelijk maakt.

De filmavonden voor het seizoen 2019 – 2020 zijn op de volgende dinsdagavonden:

24 september, 3 december, 28 januari en 21 april. De avonden beginnen steeds om 19.30 uur.

2. Poëzie en muziek

Sinds vorig jaar in het programma. Deze avonden worden steeds geleid door onze dominee, Jan de Visser. Die is in een vorig leven leraar Nederlands geweest, en heeft ook Nederlands gestudeerd. Hij beschikt over een royale voorraad poëzie, die meestal thematisch gegroepeerd wordt voor de bespreking op een avond.

In poëzie komt de schoonheid van de taal het meest duidelijk tot uitdrukking. Het woordgebruik is vaak heel specifiek, en de woordkunstenaar heeft heel vaak een creatieve kijk op de dingen van het leven.

Kunst is vaak een uitvergroting van de gewone dingen van het leven, en dat geldt voor poëzie ook. Het is soms niet veel meer dan een vergrootglas, maar daar zie je wel heel veel door, wat je bij het normale kijken en lezen ontgaat.

Muziek en poëzie vormen een geweldige combinatie. Muziek is woordeloze poëzie – met uitzondering van de zang uiteraard –, muziek is de meest vergankelijke kunstvorm die je je kunt voorstellen: het zijn geluidsgolven, en niet meer. Toch kunnen die geluidsgolven heel veel emotie en beleving oproepen.

In de ruimtes die bij onze kerk horen, is uitstekende geluidsapparatuur geïnstalleerd, zodat het een feest is om muziek af te spelen en te beluisteren.

Poëzie en muziek: om te lezen en te luisteren.

In het komend seizoen zijn de avonden met Poëzie en muziek gepland voor de volgende dinsdagavonden:

22 oktober, 5 november en 19 november. Ook deze avonden vangen aan om 19.30 uur. Aanmelden is niet nodig.

3. Esther

We gaan dit jaar voor het eerst van start met een serie Bijbelstudies. Dat is één van de kerntaken van een commissie die zich onder andere met toerusting bezighoudt. De keuze is gevallen op de behandeling van het boek Esther. Eén van de meest intrigerende aspecten van dit Bijbelboek is dat de naam van God er niet in voorkomt. En wat denk je van het verwijt dat Esther, ook uit joodse kringen, nog wel eens krijgt, namelijk dat ze op een bijzonder onjoodse wijze leeft: ze heeft er zelf voor gekozen om in een harem te gaan leven, met een heidense koning naar bed te gaan, en zich geen laars aan te trekken van de joodse gewoonten van bidden en vasten.

Esther is een boeiend boek, dat meer dan voldoende gespreksstof oplevert voor een viertal dinsdagavonden:

12 november, 10 december, 21 januari en 18 februari.

Aanvangstijd is steeds 19.30 uur.

Let op: in de twee zondagen voorafgaand aan deze serie zullen we in de dienst al aandacht besteden aan dit intrigerende verhaal: **Esther**,

4. Wandelen

Aan het begin en aan het eind van het seizoen wandelt de commissie graag, en natuurlijk het liefst met zoveel mogelijk gemeenteleden. Ons eiland kent meer dan voldoende plaatsen waar je mooi kunt wandelen. De tochten worden uitgezet met in het achterhoofd de gedachte, dat iedereen die nog min of meer goed ter been is, mee zou moeten kunnen lopen, zo'n 7 km per keer.

De wandelingen bieden altijd heel veel gelegenheid om met mensen uit de eigen gemeente te praten op een manier die anders maar zelden voorkomt: in de natuur, temidden van veel groen, en vaak langs veel water.

Tijdens de wandeling krijgen de deelnemers op enig moment een kaartje of iets dergelijks uitgereikt met vragen om over door te praten of teksten die uitdagen tot andere overwegingen, die je vervolgens met een gesprekspartner kunt delen. Gedurende een minuut of tien proberen we in stilte, zwigend dus, te wandelen. Het enige wat je dan mag zeggen, is een hartelijk 'Hallo' tegen tegenliggers!

De eerste wandeling in het nieuwe seizoen is op **28 september**, de tweede en tevens laatste op **16 mei**.

Over de vertrekplaats en het aanvangstijdstip volgen altijd andere mededelingen in de wekelijkse Nieuwsbrief, en op flyers op de stoelen in de kerk.

5. Johannes Passion

Ze zijn ieder jaar in de tijd voor Pasen alom aanwezig: de Mattheüs en de Johannes Passion van Joh. Seb. Bach. In het afgelopen seizoen hebben we met heel veel belangstelling de Mattheüs Passion besproken en beluisterd; dit jaar komt de Johannes Passion aan de beurt.

Veel deskundigen vinden de Johannes Passion intiemer en van meer religieuze en muzikale diepgang dan de Mattheüs. Of dat samenhangt met de populariteit van deze meesterwerken, is natuurlijk niet vast te stellen. Iedereen moet daar zelf maar over oordelen.

De Johannes Passion bestaat, net als de Mattheüs, uit twee ongelijke delen. De hoofdmoot is uiteraard het lijdensverhaal uit het evangelie van Johannes. Daar komen 12 koralen bij, en acht aria's. Alles bij elkaar is het een indrukwekkend muziekstuk dat nadere toelichting verdient.

Deze toelichting komt van onze eigen predikant, ds. Jan de Visser, en op de laatste avond is ook Rinus Verhage te gast. Rinus is de dirigent van het oratoriumkoor Laudando uit Middelharnis. Dat koor voert op zaterdag 28 maart 2020 de Johannes Passion uit in de Grote Kerk van Middelharnis, en dat leek ons als commissie een mooie gelegenheid om de dirigent van Laudando te betrekken bij deze avonden.

Deze worden gehouden (let op de laatste avond) op:

dinsdag 3 maart, dinsdag 17 maart en donderdag 26 maart 2020.

Ook deze avonden hebben als aanvangstijdstip 19.30 uur.

Impressie activiteiten

2. Losse activiteiten

Hieronder volgt een overzicht van de onderdelen die eenmalig voorkomen in dit jaarprogramma.

6. Annemiek Schrijver

De meesten onder ons kennen Annemiek Schrijver van de televisie. Zij presenteert bij KRO/NCRV het veelbekeken programma 'De Verwondering'. Daarin vraagt zij mensen naar hun drijfveren, hun angsten en hun spiritualiteit. Daarvoor deed ze bij de IKON onder andere programma's als Het Vermoeden en De Nachtzoen. Op deze avond zal zij met onze predikant en zijn vrouw er een soort threemanshow van maken. Daarbij komen vragen aan de orde zoals: Hoe gaan jullie in de pastorie om met spiritualiteit, of: Hoe is het om familieleden te hebben die een sterk uiteenlopende kerkelijke geschiedenis hebben, of: Wat zijn verschillen/overeenkomsten tussen het werk van een presentatrice van dit programma en het predikantschap?

Wie Annemiek alvast een beetje beter wil leren kennen, kan gewoon haar naam even intikken in Google, en je krijgt een heleboel mogelijkheden tot informatie, linkjes naar haar programma's, columns en documentaires. Annemiek is bij ons te gast op **8 oktober**. Deze avond begint om half acht.

7. Dagtocht naar Museum Krona in Uden

Museum Krona (voorheen Museum voor Religieuze Kunst Uden) is gevestigd in een eeuwenoude, bewoonde abdij. Het presenteert één van de mooiste collecties religieuze kunst in ons land. Voor de bezoeker een bijzondere beleving binnen de muren van de abdij van de Zusters Birgittinessen (sinds 1713).

Krona is het Zweedse woord voor kroon, dat zult u vast begrepen hebben. De naam is een impliciete verwijzing naar de heilige Birgitta, naar haar wereldlijke en geestelijke kroning. Een verwijzing ook naar de kroon die de zusters dragen.

Het plan is een reis te organiseren om dit museum. Wij willen het vervoer zelf regelen door de huur van enkele personenbusjes. Een gids zal ons van alles vertellen over de abdij en ons rondleiden langs de vaste collectie en tijdelijke tentoonstelling. Bij aankomst is er koffie of thee en wij zullen een eenvoudige lunch gebruiken. Wij ramen de kosten voor dit dagje Museum Krona op ongeveer € 45,00 p.p. Verdere informatie over tijdstip en plaats van vertrek volgt in december. U kunt zich nu al opgeven bij; Bert Voorberg (06-40286215 of bertvoorberg31@gmail.com)

De reis staat gepland voor **donderdag 27 februari 2020**. Noteer deze datum alvast!

3. Samenwerking met de Emmaüskerk

De Commissie Vorming & Toerusting van onze Exoduserk werkt in de programmering van elk seizoen nauw samen met de gelijknamige Commissie uit de Emmaüskerk.

Uit dat overleg zijn enkele gezamenlijke initiatieven ontstaan. Daarnaast geven we ook graag enkele programma-onderdelen van de Emmaüs-commissie door.

8. Dagtocht naar Joods Antwerpen

Met een bus vol naar Antwerpen, dat is de opzet van deze dag.

De hoofddoelstelling is, dat we de Joodse wijk in Antwerpen gaan verkennen, de synagoge bezoeken enz.

Nergens in België is de joodse gemeenschap in al haar diversiteit zo opvallend aanwezig als in Antwerpen. Is het toeval dat zij hier wortel schoot in de buurt van het Centraal Station uit de 19de eeuw? Of kan hun aanwezigheid veel verder getraceerd worden? Van de gids krijgt u 's morgens bij een kopje koffie een inleiding en hij neemt u dan mee op stap door de joodse wijk richting synagoge. Daar krijgt u van een gastvrouw of gastheer uitleg over geloofsbeleving. Nadien wandelen we richting restaurant waar een uitgebreide koosjere lunch op ons wacht.

Datum: **10 oktober 2019**

Kosten: € 72,50 p.p. graag z.s.m.

overmaken op NL48 RABO 0352 2026 02

t.n.v. P. de Munck met vermelding van Antwerpen

Uiterste inschrijfdatum: 26 september 2019

Voor meer informatie zie de site van de Emmaüskerk -> Vorming & Toerusting

9. Synodevoorzitter ds. Saskia van Meggelen

Na gemeentepredikant te zijn geweest in Lopik, Almkerk en 's Gravenmoer werd ze predikant van de Johanneskerk in Breda. En na jaren synodewerk is ze op 9 maart 2018 gekozen als preses van de generale synode van de PKN. Ze geeft mede leiding aan de grootste Protestantse Kerk in Nederland in een tijd dat geloven niet meer vanzelfsprekend is en de kerk marginaal is geworden. Er is daartoe behoorlijk gesneden in het organisatorische verband van de kerk om ruimte te maken voor het 'back to basics', dat is: terug naar de kern. Dat alles is verwoord in het visierapport: "Kerk 2025, terug naar de kern". We zullen daar vast meer over horen en ook over hoopvolle initiatieven van kerk-zijn. En in dat alles hebben we een ontmoeting met Saskia van Meggelen zelf.

De ontmoeting met Saskia van Meggelen vindt plaats op **donderdag 19 maart 2020.**

Deze avond begint om 20.00 uur; plaats van handeling is de Emmauskerk te Middelharnis.

10. Open synagogedienst

In 1942 werd er in de synagoge van Middelharnis voor het laatst een dienst gehouden. Op 2 mei 1942 werd het dragen van de Jodenster verplicht en vanaf augustus 1942 werden de eerste Flakkeese Joden weggevoerd naar de vernietigingskampen. De grootste deportatie vond begin november van datzelfde jaar plaats. Met uitzondering van een handvol onderduikers werden alle Joodse inwoners weggevoerd en vermoord.

De mogelijkheid om vandaag de dag een synagogedienst bij te wonen in Nederland zijn beperkt. Daarom organiseert rabbijn Tamarah Benima in plaatsen waar belangstelling is een open synagogedienst waar iedereen welkom is.

Zo'n dienst zal plaatshebben in de Emmaüskerk. Deze dienst is precies hetzelfde als een vrijdagavonddienst in de synagoge: met gebeden, gezangen, derasja (preek), gebed voor overledenen, etc. Het wordt de aanwezigen gemakkelijk gemaakt om mee te zingen. Hoewel veel van de dienst in het Hebreeuws zal zijn is kennis van het Hebreeuws niet nodig.

Graag willen we vooraf weten wie dit mee wil maken, want er is een maximum aan het aantal belangstellenden.

Uiterlijke datum van opgave is donderdag 9 januari 2020.

Graag vermelden: Synagogedienst, naam, aantal personen, telefoonnummer en e-mailadres.

Aanmelding is mogelijk per telefoon: 0649642792 of via het opgave formulier op de site van de Emmaüskerk.

De avond zelf heeft plaats op

vrijdag 17 januari en begint om 19.00 uur.

Impressie activiteiten

4. Exposities

Al sinds enkele jaren verzorgt de Commissie Vorming & Toerusting tentoonstellingen in vitrines die in de Ontmoetingsruimte zijn opgesteld. In het afgelopen jaar hebben we oude gezang- en liedboeken geëxposeerd, gevolgd door een tentoonstelling over 'Protestantse' engelen.

Deze tentoonstellingen bevatten uitsluitend stukken die gemeenteleden van de Exoduserk beschikbaar stellen voor deze expositie. (Dat ze ze na afloop weer terugkrijgen, hoeft natuurlijk niet apart vermeld te worden.)

Het zijn dus niet alleen kunstexposities, het zijn ook exposities waarin je kunt zien wat mensen van onze gemeente zoal in huis hebben! Iedere keer weer verwonderlijk en boeiend.

In het nieuwe seizoen staat een nieuwe expositie gepland met als thema:

Huiskruisen

Ieder huis heeft zijn kruis - een verzameling "huiskruisen".

Vroeger hing in iedere katholieke woonkamer een kruis. Later werd het Latijnse kruis deels door protestants Nederland overgenomen, maar dan zonder de lijdende Christus.

Daarnaast zijn er vele soorten kruisen. Het kettingkruisje is het meest herkenbare religieuze symbool op aarde.

Die grote verscheidenheid aan kruisen willen wij exposeren in de vitrines in de ontmoetingsruimte en ja, daarbij is uw hulp als Exoduslid/vriend/ganger weer enorm belangrijk.

Deze tentoonstelling is te bewonderen vanaf **zondag 29 september**.

4. Overzicht

Sept	Di	15	Startzondag – begin kerkactiviteiten 2019-2020	Exoduskerk
	Di	24	1e filmavond	Exoduskerk
	Za	28	Wandeling op GO inspiratie/natuur/contact	Ntb
	Zo	29	Nieuwe expositie vitrines “Huis kruisen”	Exoduskerk
Okt	Di	8	Annemiek Schrijver	Exoduskerk
	Do	10	Dagtocht Joods Antwerpen	Emmaüs-kerk
	Di	22	Poëzie en muziek	Exoduskerk
Nov	Di	5	Poëzie en muziek	Exoduskerk
	Di	12	Gespreksavond rond het Bijbelboek Esther	Exoduskerk
	Di	19	Poëzie en muziek	Exoduskerk
Dec	Di	3	2e filmavond	Exoduskerk
	Di	10	Gespreksavond rond het Bijbelboek Esther	Exoduskerk
Jan	Vr	17	Open synagogedienst	Emmaüs-kerk
	Di	21	Gespreksavond rond het Bijbelboek Esther	Exoduskerk
	Di	28	3e filmavond	Exoduskerk
Feb	Di	18	Gespreksavond rond het Bijbelboek Esther	
	Do	27	Dagtocht naar Museum Krona Uden (Religieuze Kunst)	
Mrt	Di	3	Leeravond rond Johannes Passion	Exoduskerk
	Di	17	Leeravond rond Johannes Passion	Exoduskerk
	Do	19	Ds. Saskia van Meggelen	Emmaüs-kerk
	Do	26	Leeravond rond Johannes Passion met Rinus Verhage	Exoduskerk
Apr	Di	21	4e filmavond	Exoduskerk
Mei	Za	16	Wandeling op GO inspiratie/natuur/contact	Ntb

Contact

Commissie Vorming en Toerusting.

Exoduskerk, Dorpsweg 97a, 3245 VB Sommelsdijk
www.exoduskerk.nl

Contactpersonen ;

Jacqueline Gebraad

telefoon: 06-53688485

e-mail: jacqueline.gebraad@gmail.com

Bert Voorberg

telefoon: 06-40286215

e-mail: bertvoorberg31@gmail.com

Ds. Jan de Visser

telefoon: 0187-769034

e-mail: jdevisser@exoduskerk.nl

Brochure: Programma Vorming en Toerusting Exoduskerk 2019-2020

Grafische vormgeving en lay-out: Tamara Lokker.

